

Checklista för identifiering av symtom som kan vara uttryck för läkemedelsbiverkning hos äldre

Symtom/tillstånd	Kommentar	Vanligaste orsakande läkemedel	
Fall	Utför ortostatiskt prov! Om tecken på ortostatism, läs vidare under rubriken Hypotoni/ortostatism (se nedan).	Blodtryckssänkande läkemedel Opioider Antiepileptika Antipsykotika	Lugnande medel Sömnmedel Antidepressiva medel Diabetesläkemedel
Kognitiv påverkan Konfusion Medvetandesänkning		Antikolinerga läkemedel Glukokortikoider (i högre dos) Opioider Antipsykotika	Lugnande medel Antiepileptika Dopaminerga läkemedel vid Parkinsons sjukdom Sömnmedel
Hypotoni Ortostatism	Symtom: Yrsel, ostadighets-känsla, fall, trötthet, svimning. Oro hos patienter med demenssjukdom.	Diuretika Betareceptorblockerare Nitrat Alfa-1-receptorblockerare Kalciumantagonister	ACE-hämmare ARB (angiotensin II-receptor-antagonister) Antipsykotika Antidepressiva medel Medel vid Parkinsons sjukdom
Hjärtarytmi	Symtom: Hjärtklappning, symtom på blodtrycksfall (se ovan) bröstsmärta, bradykardi	Alfa-1-receptorblockerare Levaxin Digoxin Betareceptorblockerare	Kalciumantagonister Antidepressiva medel Antipsykotika Kolinesterashämmare
Hjärtsvikt		NSAID	
Svullna ben		Kalciumantagonister NSAID	Brustabletter (högt natrium-innehåll)
Nedsatt njur-funktion/njursvikt		ACE-hämmare NSAID	ARB (angiotensin II-receptor-antagonister)
Blödning, hjärnan		Koagulationshämmande medel	Trombocythämmare
Blödning, mag-tarmkanalen		Koagulationshämmande medel Trombocythämmare Glukokortikoider	NSAID Antidepressiva medel
Mag-tarmbesvär	Illamående, kräkningar, mag-smärtor, förstoppning, diarré	Digoxin Antibakteriella medel	NSAID Opioider
Smärta eller värk		Statiner Medel vid benskörhet	Zolpidem SSRI
Hypoglykemi		Insulin	Perorala diabetesläkemedel
Hyponatremi	Symtom: trötthet, ostadighet, fallbenägenhet, förvirring, illamående och kräkningar	Tiaziddiuretika Loopdiuretika ACE-hämmare Karbamazepin/oxkarbazepin	Kaliumsparande diuretika Antipsykotika Antidepressiva medel
Hypokalemi	Symtom: Svaghet, trötthet, apati, anorexi, illamående	Tiaziddiuretika Kortikosteroider	Loopdiuretika
Hyperkalemi	Symtom: Muskelsvaghet, fallbenägenhet, oro, konfusion	Kalium Kaliumsparande diuretika	ACE-hämmare ARB (angiotensin II-receptor-antagonister)

Modifierad från Socialstyrelsen: "Diagnostisk checklista för förbättrad läkemedelsanvändning hos äldre", dec 2018